

Αποκλήρωση νομίμων μεριδούχων

Όλοι έχουμε ακούσει έστω και μία φορά τις λέξεις «αποκληρώνω» και «αποκλήρωση» και κάποιοι ενδέχεται να τις έχουμε χρησιμοποιήσει, χωρίς, ωστόσο, να γίνεται από όλους αντιληπτή η ακριβή σημασία τους. Προς αποφυγή, λοιπόν, κάθε συγχύσεως, παρατίθεται κάτωθι μία σύντομη ανάλυση του σημαντικού αυτού θεσμού του Κληρονομικού Δικαίου.

Τι είναι η νόμιμη μοίρα και ποιοί τη δικαιούνται;

Πρόκειται για το ελάχιστο κληρονομικό μερίδιο που προβλέπει ο νόμος για τους στενούς συγγενείς του κληρονομουμένου. Η νόμιμη μοίρα αποτελεί στην ουσία περιορισμό της ελευθερίας του προσώπου να διαθέτει την περιουσία του ελεύθερα μετά το θάνατό του, αφού ισχύει ανεξάρτητα από τη βούλησή του. Η νομοθετική της πρόβλεψη αποσκοπεί στην προστασία και την εξασφάλιση της οικογένειας του αποβιώσαντος.

Τα πρόσωπα που δικαιούνται τη νόμιμη μοίρα είναι όσα ορίζονται στο νόμο, δηλαδή οι κατιόντες, οι γονείς και ο επιζών σύζυγος του κληρονομουμένου. Το ποσοστό της ανέρχεται στο μισό της εξ αδιαθέτου μερίδας και κατ' αυτό το ποσοστό ο μεριδούχος μετέχει ως κληρονόμος, δηλαδή ως καθολικός διάδοχος των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από την κληρονομία περιουσία.

Τι είναι η αποκλήρωση και πότε είναι νόμιμη;

Ως αποκλήρωση νοείται ο αποκλεισμός από τη νόμιμη μοίρα των προσώπων που τη δικαιούνται. Η στέρησή της γίνεται από το διαθέτη με διάταξη τελευταίας βούλησης (διαθήκη) και για ορισμένους λόγους που αναφέρονται στο νόμο.

Για να είναι νόμιμη η αποκλήρωση θα πρέπει να συντρέχει διαζευκτικά μία από τις περιπτώσεις που προβλέπουν τα αντίστοιχα άρθρα του Αστικού Κώδικα:

Για τον κατιόντα (παιδιά, εγγόνια):

1. Επιβουλή της ζωής του διαθέτη, του συζύγου ή άλλου κατιόντος του διαθέτη.
2. Πρόκληση με πρόθεση σωματικών κακώσεων στο διαθέτη ή στο σύζυγό του, από τον οποίο κατάγεται ο κατιών.
3. Ενοχή για κακούργημα ή σοβαρό πλημμέλημα με πρόθεση, κατά του διαθέτη ή του συζύγου του.
4. Κακόβουλη αθέτηση της υποχρέωσης που είχε από το νόμο (ενν. ο κατιών) να διατρέφει το διαθέτη.
5. Διαγωγή άτιμου ή ανήθικου βίου, παρά τη θέληση του διαθέτη, εκτός και αν ο κατιών κατά το θάνατο του διαθέτη είχε οριστικά εγκαταλείψει τον άτιμο και ανήθικο βίο.

Για τους γονείς:

Ο διαθέτης μπορεί να αποκληρώσει το γονέα του, αν συντρέχει ένας από τους λόγους αποκλήρωσης που αναφέρονται στις περιπτώσεις 1, 3 και 4.

Για το σύζυγο που επιζεί:

Ο διαθέτης μπορεί να αποκληρώσει το σύζυγό του, αν κατά το χρόνο του θανάτου είχε δικαίωμα να ασκήσει αγωγή διαζυγίου για βάσιμο λόγο αναγόμενο σε υπαιτιότητα του συζύγου του.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι για να είναι έγκυρη η αποκλήρωση, πρέπει να γίνει με διάταξη τελευταίας βούλησης, να υπάρχει βούληση του διαθέτη να στερήσει το μεριδούχο από τη νόμιμη μοίρα, η οποία μπορεί να διατυπωθεί ρητά ή ενδέχεται να προκύπτει ερμηνευτικά από το περιεχόμενο της διαθήκης και να αναφέρεται ο λόγος της αποκλήρωσης στη διαθήκη, ώστε να είναι δυνατός ο δικαστικός έλεγχος αυτού. Ο ανωτέρω λόγος πρέπει να υφίσταται κατά το χρόνο σύνταξης της διαθήκης, χωρίς να είναι απαραίτητο να εξακολουθεί να υπάρχει μέχρι το θάνατο του διαθέτη, ενώ θα πρέπει να μην έχει δοθεί συγγνώμη εκ μέρους του τελευταίου.

Αν δεν συντρέχουν οι προαναφερόμενες προϋποθέσεις, η αποκλήρωση είναι άκυρη και ο μεριδούχος, που ισχυρίζεται ότι αποκληρώθηκε χωρίς νόμιμο λόγο, μπορεί να ασκήσει κατά του τετιμημένου αγωγή για την αναγνώριση της ακυρότητας της διάταξης περί αποκλήρωσης με σκοπό την αναγνώριση του κληρονομικού δικαιώματος της νόμιμης μοίρας του.

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία^α

Αθήνα
Νέου Φαλήρου 6^α
Αγ. Ι. Ρέντη, 182 33
τηλ: +30 210 3673000
fax: +30 210 3673070
email: info@sioufaslaw.gr
website: www.sioufaslaw.gr

Θεσσαλονίκη
Νικηφόρου Ουρανού 3
Θεσσαλονίκη, 546 27
τηλ: +30 231 6005800
fax: +30 231 6005899

Πάτρα
Λεωφόρος Όθωνος-Αμαλίας 65
Πάτρα, 262 22
τηλ: +30 261 0226549
fax: +30 261 0242971

Ρουμανία
76 Splaiul Unirii, River Plaza Tower A 7th floor
Bucharest, District 4, P.C.040037
τηλ: +40 372 171778
fax: +40 372 171779
email: info@sioufaslaw.ro
website: www.sioufaslaw.ro

